

IACOBI
CALICII IV-
RISCONSULTI
CLARISSIMI, MI-
LITISQUE GENE-
ROSISSIMI MAR-
GARITA FL-
SCI,

*Accessere eiusdem viridarij militie, prerogative
militaris, ac de MONETA Tractatus
non minus eruditi, quam
necessary ijs, qui
Reipub. pre-
sunt.*

LVGDVNI,
APVD IOAN.
GORDIOLAM.
Cum privilegio Regis,
et decernium.
1556.

IACOBI A CALICIO

MILITIS DOCTORISQUE IN VTRA-

que censura celeberrimi, Aduocati que Regij meritif-
limi opus aureum, atq; præclarum apud no-
strates strennuè commendatum, Mar-

garita Fisci inscriptum,
fœliciter incipit.

* *
+

Summa capita.

1. Calphurnius cuius Fisci aduocatus.
2. Tractatus dispositio.
3. Aduocati Fisci officium quot & quibus consistat.
4. Aduocatus Fisci uotis adfit, secundusque ea det.
5. Aduocati Fisci officium.
6. Aduocatus licet non sit solutum stipendium, contra Fiscum ne agat.
7. Aduocatus pica: & que prestare debeat, & c.

Aduoca-
te, à poten-
tiora disce-
de, quia ex
aduocatio-
ne potèuo-
ris multa
damna ani-
ma euenire
possunt, ec-

clesiastici xij. cap. Sed inuolutus in illis
recurrat ad Dominum Iesum Christum
iustum aduocatum. j. Ioan. cap. ij. & de
poeni. distin. ij. cap. si enim. in princip.

¶ Et quia dudum licet indignus ego Ia-
cobus de Calicio iurisperitus & miles à
gloriosissimo quondam Rege Ferdinan-
do Aragonum miles, & aduocatus Fisci
suus & eius consiliarius ordinatus, crea-
tus & factus fui, & ipsum officium te-
nuì per aliqua tempora prout tenuit T
Calphurnius aduocatione fisci Antonini
Imperatoris, vt l. proximè. ff. de his que
in test. delen. Idcirco ad laudem, gloriam

& honorem illius qui cum ea creauit, Ge-
nelis j. & ij. cap. Et ad utilitatem totius rei
publicæ Serenissimi domini Regis Al-
fonsi, nunc fœliciter regnantis Tractatū
præsentem in re publica eiusdem Domi-
ni Regis duco vulgandum. ¶ In quo T
primo loco tractabo de officio aduocati
Fisci iuste exercendo. ¶ Secundò etymo-
logiam dictionis Fisci explicando.

¶ Tertio priuilegia, iura, prerogatiuas,
et specialitates Fisci, speciales numerando
& notando. ¶ Quarto deteriores condi-
tiones & iura tam Fisci, quam privati spe-
cificando, & late ponendo. ¶ Quintò in
quibus casibus Fiscus & priuatus æqui-
parantur, æquales condiciones sequendo.
¶ Sextò procedam ad confiscationes, et pe-
nas & punitiones ciuiles & remedia præ-
toria iungendo. ¶ Septimò punitiones cor-
porales, scilicet mortis naturalis, detur-
cationis membrorum & ademptionis vi-
tæ, seu mortis ciuilis, & alias penas no-
stræ ciuitatis & Caraloniz, & casus in qui-
bus ius docere potest sigillatim expri-
mendo. ¶ Octauò prerogatiuas & iu-
ra propria principis communiter de iure
Caraloniz latissimè subijciendo & spe-
cificè nominando.

¶ Venio igitur T ad primum, & dico,
quò officium aduocati hincalis consistit in
sequètib; principaliter. ¶ Primò ne Fi-
sci aduocatus hincalis commoda occultet,
vt l. fisci aduocatus. C. de aduoca. hinc.

¶ Secundò ne villo negotio existente fisci
nomine priuatis audeat calumnias cõmo-

IACOBI A CALI-
cio Iurisconsulti Tracta-
tus non inelegans de
prærogatiua
militari.
Summa capita.

E AB.

scundas sa-
pientiam in
decore ei.
Ecclesiasti-
ci. iij. ca. q
vnusquisq;
qui in scien-
tia labora-
uit nō de-

bet abscondere sapientiā imò ea quæ mēte
concepit tanquam latentia sub terra pro-
ducere debet & exhibere intellectibus sa-
pientum, vt iudices instruantur ad iudiciū
dum, & consulendum, & aduocati ad ad-
uocandum: quia sapientia abscondita, & the-
saurus inuisus, quæ utilitas in vtrisque est
hominibus, qui abscondunt sapientiā suā.
Ecclesi. xx. c. idcirco ego Iacobus à Cali-
cio Iurisperit^o, & miles labores meos ex-
hibens solus hunc tractatum in re publica
duco vulgandū, & nominandum præro-
gatiuam militarem ad gloriam, & honorē
summi Dei omnipotentis & pro cultu iu-
stitiæ, & pro utilitate, & gloria militiæ in
Catalonia triumphantis, & in regno Dei
militantis.

¶ Præmitto ergo, quòd clarum est in iu-
re, quòd barones, nobiles, & hoies de pa-
ratico, & signanter milites debent habere
prærogatiuā præ cæteris hoibus in indumē-
tis, arrefamentis & alijs ornamentis personarū
suarū, vt est gl. in l. vno. C. nō licere in fræ-
nis, & equestribus cellis, & in baltels mar-
garitas &c. libro. xj. super verbo clamydē-
bus. sic inquit est chlamys militum, purpu-
ra Regum, stola sacerdotum, toga aduo-
catorum, briscus rusticorū, cuculla mo-
nachorū appellatur vt hic & suprā de ve-
sti. holoser. & infra qui milita. non pos. l. fi.
Accur. vbi sup. Idem Azo in summa eo-
titu. A qua glo. Accursij assumpsit origi-
naliter prædicta verba, & potest videre in
summa Azonis quislibet intuens. Præter-
eā hoc probat etiam rub. & nigrum. C. de
milita. veste. libro. xj. & signanter l. fortif-
simis. eo. titu. cum ibi not. per Barto. qui di-
cit quòd vestis militis vel doctoris ma-
ioris pretij esse debet, quàm aliorū, & pro
hoc etiā facit, quia milites crucis intra vr-
bem sacri nominis vti possunt, vt l. j. C. de
honoratorum vehiculis. libro vndecimo.

m iij

- 1 Scientia emulganda.
- 2 Milites in quibus potiores pagani.
- 3 Vestium genera.
- 4 Vestibus polioribus quibus, an non, uti liceat.
- 5 Milites soli arma gestant, declarat. s. p.
- 6 Militibus quando utitur arma sint.
- 7 s. si quidem. sensus.
- 10 Milites statutis vestiam & generum non teneri.
- 11 Milites vniuersitatis non esse.
- 12 Nobilis, non quòd relas.
- 13 s. plebis. m. de iure nat. sensus.
- 14 Civitatem statuere, & quomodo. 15.
- 15 Milites qui conuane habeant.
- 17 Hominum genera.
- 18 Militum ordo maior.
- 19 Milites non nisi in feudis cum clibus iudicari.
- 20 s. auhent. de defenso. civi. sensus.
- 21 Milites in populum acciti que non amittant.
- 22 s. plebiscitum. sensus.
- 23 Plebs quorū continet.
- 24 Civitas quorū statuto liget.
- 25 Milites civitatis statuto non ligari quatenus verum.
- 26 Milites an ligentur civitatis statuto permissis Regis
sulto.
- 27 Principi competentia concessibilia.
- 28 Militum ius in alium transferre princeps.
- 29 Milites in cuius potestate sint.
- 30 Officidus nox quid continet.
- 31 Milites delinquentes sunt de iurisdictione Regis.
- 32 Vicariorum iurisdictione quatenus restricta.
- 33 Statuendi ius civitati concessam ad milites (nisi nocenti
sint) non extendi.
- 34 Statuendi ius in milites clibus cōcedere nequit princeps.
- 35 Legem pactiois non tollit princeps.
- 36 Contractus innominatus quando irrevocabilit.
- 37 Concessione generali militum ius non tolli.
- 38 Milites à quorum iurisdictione exempti.
- 39 Illud explicari.
- 40 Statuendi libertas contra ius nihil potest.
- 41 Statuendi civium cō nocent.
- 42 Statuendi ius quod milites inuoluit.
- 43 Statuendi ius quibus imponenda.
- 44 L. nam quod. declarata.
- 45 Milites quibus præcellere debent & in quibus.
- 46 Centurionis evangelici ius.

Iacobi à Calicio I. V. D.
Viridarium Militiæ.

Vdices con-
stituendi sunt, vt su-
dicent populū iusto
iudicio, nec in alterā
partem declinēt. hęc
effectualiter scribun-
tur Deuteronomij.

xvj. capit. quibus concordat l. rem non no-
uam. C. de iudi. & c. cum æterni. de re iudi.
lib. vi. & vsaticus, Alium namque supra-
dicti principes nobilem, et honestum &c.
in vsa. Barcinonæ in tantū igitur ex præce-
pto dominico iudices admonentur iudica-
re recto iudicio, quod nō debet apud eos
esse acceptio personarum: imō debet, &
magnus iudicari vt in d. ca. Deuterono. &
in c. nouit de iudi. verum quia in principa-
tu Cataloniæ comites vicecomites baro-
nes milites & homines de paratico dicti
principatus se in guerris eorum. & exerci-
tio eorum aliter debere iudicari, quā iu-
dicentur homines ciuitatum villarum pe-
dis guerrificantes, seu bandorizantes Id.
circo ego Iacob. de Calicio iurisperitus,
& miles habitator, & ciuis olim Vicensis
nunc verò nobilis ciuitatis Barcinonæ vo-
lens prosequi materiam guerra: de qua in
glossandis vsaticis quos glossaui vsque ad
vsaticum, qui fallerit hostes remittēdo in
pluribus locis me dicturum & tractaturū
ipsam materiā pollicitus fui in vsatico cum
etiam malum. Sed quia diuersimodē impe-
ditus vsquā nō potui glossas ipsas perfici-
cere. Sed dictæ glossæ cum Altissimo pla-
cebit ab eo finē accipient. Sed quia nescio
si tantū vixero, vel si opportunitatē habue-
ro, quod possim ipsas glossas complere
super ipsis vsaticis, idcirco materiā ipsius
guerra: per modum compendij. & tracta-
tus disposui in communi edere, & ea, quæ
circa eius materiā diu excogitauerā &
memoria: meæ commendaueram propa-
lare. & hoc ad honorem laudem, & glo-
riā sanctæ Trinitatis, & totius militiæ cæ-
lestis, & communem vtilitatē iudicantiū,
& præsidentiū. et pro instruenda, & refrē-
nanda militia temporali, ac humana circa
ipsam guerrā et eius exercitiū. Quod com-

pendium seu tractatum si placet intitulare
decreui viridarium militiæ. & more solito
procedi per me in aliis compendiis, & tra-
ctatibus scilicet pacis, & treuge, sōni omis-
si tam in communi vulgatum seu publica-
tum intendo procedere. Quia primò &
principaliter x. quæstiones formabo, &
sub qualibet earū multa dubia elucidabo.

¶ Primò quæritur, an guerra sit licita, seu
toleranda in principatu Cataloniæ.

¶ Secundò quæritur inter quas personas
principatus Cataloniæ guerra sit licita seu
toleranda.

¶ Tertiò quæritur quomodo, & qualiter
guerra iudicatur, vel cēsetur *indicta* in di-
cto principatu Cataloniæ inter dictas per-
sonas.

¶ Quarto quæritur in quo loco guerra
pōt heri in Catalonia per dictas personas.

¶ Quintò quæritur quo tempore guerra
pōt heri in Catalonia per dictas personas.

¶ Sextò quæritur qualiter & per quē mo-
dū guerra potest fieri, seu exerceri in Ca-
taloniam inter dictas personas.

¶ Septimò quæritur, quid iuris sit de per-
sonis & bonis captis in guerra & quid sit
de eis agendum.

¶ Octauò quæritur quomodo est *indicta*
guerra, vel cēsetur *indicta* vnus guer-
rificantium possit recedere altero inuito,
& qualiter guerra tollatur.

¶ Nonò quæritur vtrum de commissis
in guerra possit per dominum regem &
eius officiales inquiri, & inde *punitio* fieri
& per partes emenda peti.

¶ Decimò quæritur nunquid dominus
Rex possit prohibere ipsos guerrificantes
nō guerrificent & qualiter.

Summa capita.

1. *Viridarij militiæ institutum. et 3.*
2. *vsatici, princeps namque sensus.*

¶ **P**rimò igitur quæritur, an guerra sit
licita in principatu Cataloniæ. & in-
tendo tantū in hoc compendio
tractare, & quære de guerra personarū
militarium, & de paratico, & non de guer-
ra seu bello quā seu quod dominus Rex
Aragonum, & princeps Cataloniæ potest
indicare, & mouere cū alio Rege & prin-
cipe, vel etiam in viam executionis iusti-
tiæ contra suos subditos inobedientes, &
rebellis:

Domini Iacobi de Calicio
Tractatus de Moneta.
Summa capita.

- 1 *Monetarij corpus habere.*
- 2 *Moneta magistri officium.*
- 3 *Alcaldi habent merum imperium.*
- 4 *Monetarium genere et rescripto fieri.*
- 5 *Monetarij facti approbandi.*
- 6 *Approbatione quid solvendum.*
- 7 *Monetariorum filij qui accipiendi.*
- 8 *Militia an collegio monetariorum eximet.*
- 9 *Monetarios a collegio eximi posse.*
- 10 *Patre exempto, filium non eximi.*
- 11 *L. si quis ex corpore sensus.*
- 12 *Monetariorum privilegia.*
- 13 *Monetariorum privilegia quando durent.*
- 14 *Monetariorum numerus an restringibilis.*
- 15 *L. Comperimus cunctari.*
- 16 *Reductio numeri nulli nocua.*
- 17 *Creationis forma seruanda.*
- 18 *Monetariorum forum.*
- 19 *Privilegium pactionum irrevocabile.*
- 20 *Reuocatoria pragmatice non valere. Falit. et.*
- 21 *Alcaldi delegant assessores.*
- 22 *Alcaldi fisci advocatum eligant.*
- 23 *Procuratorem fiscalem sibi eligat Alcaidus.*
- 24 *Procurator fisci nudus minister.*
- 25 *Monetarij an ad regionem curiam trahendi.*
- 26 *Alcaldi an scribam delegant.*
- 27 *Regula Catalonie in privilegijs.*
- 28 *Monetarij an renuntiare privilegijs possint.*

Bi nascitur aurum, & aurum terræ illius optimum est. Gene. ij. capit. & quia post inventionem auri, & metallorum factus est malleator, et fabricer in cuncta opera aris & ferri Tubalcain Gene. iij. capit. & post malleatorem facta est pecunia seu moneta publicata vocata ciclos argenti probati pro rebus emendis Gene. xxij. cap. & exinde etiam reges monetam intulerunt in aerarium eorum Gene. xlvij. cap. & exinde fuit facta moneta vocata ciclos auri: & fuit ponderata primi Paralip. xxj. & exinde etiam fuit facta moneta auri, & argenti vocata talenta, & aris & ferri etiam fuit facta moneta: sed

non ponderata: sed numerata primi Paralip. xxij. & ibidem electi sunt operarij prudentissimi in auro & argento are & ferro. Et exinde usus monetæ continuatus est ut l. j. ff. de contrahen. emp. et exinde leges factæ sunt, ne vllus nummos aureos partim raderet, partim tinxerint, vel tinxerint sub pœna vltimi supplicij, ut l. quicunque. ff. ad l. Cornel. de fal. & etiam qui argenteos nummos adulterinos confaret pœna falsi tenetur: & ibi prohibitum fuit etiã ne quis nummis stanneis vel plûbeis emeret, vel venderet ut l. lege Cornelia. ff. ad leg. Cor. de fal. & Iustinianus Imperator maiorem pœnam ad didit: quia vltimi supplicij, & confiscationis honorum ut l. j. & ij. C. de fal. mo. & exinde facti sunt monetarij, qui cudebant monetam ut l. j. C. de fal. mo. & in rub. & in nigro. C. de murilegu. & gene. & procura. gene. & de moneta, et haltang. lib. xj. & quia comites Barcinonæ monetam auri et argenti cudi faciunt ut in vfa. Barcinonæ moneta aliàs. §. de vfati. simili modo & c. illustres Reges Aragonum etiam cudi faciunt monetam auri, scilicet florenorum, et argenti scilicet iroatu, quam facit Barcinonæ ex privilegio Regis et eris primo monetam de quaterno. Secundo de duplo, tertio de terno hodie vlitatam & iuratam in Catalonia & in illa de quaterno ponebantur quatuor marche argenti & octo aris & in illa de duplo due marche argenti & x. aris. & in illa de terno tria marcha argenti, & nouem aris. & florenus fuit ad certos quiratos & ad certum numerum florenorum pro marcha per capitulum curiarum Catalonia inuitatus & institutus, et ista moneta debet esse diligenter obseruata ut nullo modo crescat in are, nec minuatur in auro vel argento nec etiam penso ut in dicto vfatico moneta & in alijs privilegijs Catalonia, & ponit glo. & rex. & Bar. de vete. numif. potestate & in l. j. & ij. & iij. & in feu. quæ sint rega. c. j. & ponunt tex. & doc. in cap. quanto de iureiuran. & Bar. in l. Paulus. ff. de solu. & l. j. ff. de contrahen. emp. cū similibus. His præludijs dictis, & præmissis.

¶ Primo quæro an monetarij Barcinonæ habeant corpus, & collegiū? Ad quod respondetur T q. habent corpus & collegiū quod dicitur & nominatur capitulum in quo sunt monetarij, & operarij, & magi-

- Valitores** quando missi in guerram censendi. *ibidem* numero 20.
- Valitorem** dici qui pecuniam in bellum mittit. *ibidem* numero 27. pagina 66.
- Valitores** ante donnum occidunt, quiq; accipiendum. *ibidem*. numero 45. 171.
- Vasallus** non potest facere conditionem domini deteriozem. in *marg. nu. 14.* 6.
- Vasallis** bello captis quid sciendum. in *uirid. milit. nu. 6.* pag. 154.
- Vasallus** dominum bellentem ne uulneret. in *uirid. mil. nu. 7.* pag. 177.
- Vestigalia** quibus distribuenda. in *u. n. g. nu. 48.* 50.
- Vestigal** nouum instituentis poena. in *mar. nu. 30.* 39.
- Vestigal** nouum princeps imponit. in *marg. nu. 12.* 129.
- Vellus** muricis vendentium poena. in *mar. nu. 18.* 38.
- Venditio** deceptiua reformanda. in *marg. nu. 9.* 24.
- Venditum** nec fiscus, nec alius emittit. in *margarita. num. 1.* ro 1. pag. 27.
- Venditiones** fisci debent esse bonae fidei, alia sunt nullae. in *marga. numero 29.* 15.
- Verborum** que non dissonant. in *uirid. mil. nu. 8.* 152.
- Vetibus** posterioribus quibus uti liceat, & quibus non. in *præto. mil. nu. 2.* pag. 137.
- Vestium** genera. in *præ. null. nu. 1.* 117.
- Vicum** publicum quis concedat. in *marg. nu. 21.* 119.
- Viciorum** iurisditio quatenus restricta. in *præto. mil. nu. 12.* pag. 142.
- Vicum** Dei tenet fiscus propter culpam & peccatum non soluentium decimas. in *marg. nu. 10.* 17.
- Vidua** intra annum luctus ad secunda vota transeuntis, infames efficiuntur, & eorum poena. in *margarita. num. 1.* ro 31. pag. 43.
- Vinculis** quando quis cotycedatur. in *margarita. numero 1.* & 1. pagina 23.
- Violata** legis poena. in *marga. nu. 1.* 105.
- Violationis** legum arbitraria poena. in *mar. nu. 2.* 101.
- Vitiosenda** necis tempus arbitrarium. in *marg. nu. 1.* 33.
- Viciarum** acri genera duo. in *mar. nu. 3.* 71.
- Viridery** militie institutum. in *uiridario militie numero 1.* & 3. pag. 146. & 147.
- Volens** compensare cum fisco, debet facere fidem de debito intra duos menses. in *marg. nu. 24.* 10.
- Voluntatis** ultimæ nuntianda sublatio. in *margarita. num. 1.* ro 5. pag. 31.
- Vsatici**, princeps namque, sensus. in *uirid. mil. nu. 1.* 147.
- Vsatici**, iudicium in curia datur. sensus duplex. in *margar. numero 22.* pag. 126.
- Vsaticum** si quis dixerit, emulcari. in *uirid. milit. num. 1.* ro 10. pagina 154.

FINIS INDICIS.

In Margaritam Iacobi Calicij I. V. D.
Pardulphi Prateij Iuris vtriusque
Iyta, Επιγραμματα.

Postubi manticular circumq; uolauerit arma
Dulcia, floris apis optima queque legent,
Dulcia mella facit: quibus est nil gratius usquam,
Ex his & scitè φάρμακα conficiunt.
Sic quoque Calicij Χαριδολος iura coegit
Spæsa locis multis, dexteriore manu.
Complexor scitè Astræam, Martemq; ferocem
Peruides isto (qua licet arte) libro.
Scilicet arma τόμοις rectè coniunxit: utraque
Imperij siquidem nouerat ille uiam.
Legibus emendat diros, seuosq; latrones:
Et uerij poenis expiet omne scelus.

Lugduni,

Exeudcbant hæredes Cornelij à septem grangis, sumptibus
Ioannis Gordiolæ bibliopole Barchinonensis,
Anno Domini M D L V I.